

du obdobně podle předpisu druhého odstavce tohoto řádu, pokud ty které práce vykonávala nebo osivo (sadbu) vynaložila přede dnem, kdy bylo zmíněné oznámení doručeno druhé smluvní straně. Za tím účelem jest druhá smluvní strana povinna vyrozuměti třetí osobu (nového pachtýře, podpachtýře nebo jiného uživatele), a to neprodleně o doručení jí oznámení. Neučiní-li tak, ručí jí za škodu, jež jí z tohoto opominutí vzejde.

§ 11.

(1) Poměry pachtovní (podpachtovní) vzniklé podle tohoto zákona prodlužují se na pachtovní rok 1922/23, jestliže pachtýř (podpachtýř) do 31. srpna 1922 neoznámí způsobem naznačeným v druhém odstavci § 7, že se vzdává obnovy pachtu na tento rok. Pro takto prodloužené poměry pachtovní platí podmínky pachtovní stejně jako pro pachtovní poměry v pachtovním roce 1921/1922; pachtýř (podpachtýř) může však do 31. srpna 1922 oznámiti druhé smluvní straně způsobem v předcházející větě uvedeným, že pachtovné při lukách a pozemcích uvedených v § 3, odstavci prvním, čís. 1., bude platiti podle předpisu § 3, odstavce 1., čís. 2., lit. a).

(2) Totéž platí obdobně i pro pachtovní rok 1923/24.

§ 12.

Ustanoveními tohoto zákona nemění se předpisy zákona ze dne 14. dubna 1920, č. 290 Sb. z. a n., o zrušení koblíny a rokoviny a jiných povinností v Podkarpatské Rusi a na Slovensku, ani předpisy opatření Stálého výboru Národního shromáždění ze dne 8. října 1920, č. 586 Sb. z. a n., o úpravě pachtovného a obnově zemědělských pachtů.

§ 13.

(1) Nařízení vládní ze dne 21. července 1921, č. 240 Sb. z. a n., a ze dne 5. října 1921, č. 362 Sb. z. a n., se ruší a na jejich místo nastupují se zpětnou účinností ode dne 28. července 1921 předpisy tohoto zákona.

(2) Do 30. dubna 1922 mohou býti znovu podána oznámení podle odstavce druhého a prohlášení podle druhé větě odstavce čtvrtého § 7, osobami, jichž oznámení nebo prohlášení byla přede dnem vyhlášení tohoto zákona zamítnuta jen proto, že se nestala ve lhůtě nařízení ze dne 21. července 1921, č. 240 Sb. z. a n., po příp. ze dne 5. října 1921, č. 362 Sb. z. a n.

(3) Všecka oznámení, prohlášení a námítky podané podle citovaných dvou nařízení bud' tež posuzovány podle předpisů tohoto zákona.

§ 14.

(1) Tento zákon platí ode dne vyhlášení se zpětnou účinností ode dne 28. července 1921 a jeho platnost jest omezena na území Podkarpatské Rusi.

(2) Jeho provedením se pověřují ministři zemědělství, vnitra a spravedlnosti.

T. G. Masaryk v. r.

Dr. Beneš v. r.

Dr. Dolanský v. r. Staněk v. r.

Černý v. r.

69.

Zákon ze dne 15. února 1922

o plodinové bursě v Bratislavě a o zákazu termínových obchodů s obilím a mlýnskými výrobky na Slovensku a v Podkarpatské Rusi.

Národní shromáždění republiky Československé usneslo se na tomto zákoně:

§ 1.

V Bratislavě zřizuje se plodinová bursa. Předmětem obchodu na této bursě jsou plodiny polního hospodářství, zejména obilí, pak mlýnské výrobky, po případě i jiné druhy zboží (§ 3, č. 1.).

§ 2.

Bursa je řízena bursovní radou a podrobena státnímu dozoru ve smyslu tohoto zákona.

§ 3.

(1) Zařízení a činnost bursy upraveny jsou v mezích zákona statutem, jenž musí zejména ustanoviti:

1. které druhy zboží jsou předmětem obchodu na bursě;

2. jaké jsou podmínky pro získání a důvody pro pozbytí členství bursovního a oprávnění k návštěvě bursy;

3. jaká jsou práva a povinnosti členů a návštěvníků bursy;

4. jak se opatří prostředky k vydržování bursy; prostředky tyto musí býti nejméně pro první rok zajištěny;

5. jak se ustanovuje bursovní rada a její orgány a jaká jsou práva a povinnosti bursovní rady a jejích orgánů;

6. jakým způsobem bursovní rada činí platná usnesení, vyřízení a vyhlášky;

7. jak se narovnávají a rozhodují spory, týkající se obchodů bursovních;

8. jak naložiti se jménem bursy, zanikla-li by.

(2) Schválení statutu, navrženého přípravným výborem pro zřízení této bursy, a změn schváleného statutu, na nichž se usnáší bursovní rada, přísluší ministerstvu zemědělství v dohodě s ministerstvy obchodu, financí a spravedlnosti.

§ 4.

(1) V bursovní radě mohou míti účastnictví pouze státní občané republiky Československé, z návštěvy bursy nevyloučení (§ 11, § 20, posl. odst.).

(2) Statut ustanovuje počet členů bursovní rady a funkční období. Úřad členů bursovní rady je čestný.

(3) Ministr zemědělství v dohodě s ministry obchodu a financí jmenuje z celkového počtu členů bursovní rady tři pětiny podle návrhu, vyžádaného od zemědělské rady pro Slovensko. Navrženy a jmenovány mohou býti pouze osoby, poskytující plnou záruku, že mají znalosti a zkušenosti, potřebné k účasti na správě plodinové bursy, a bydlí v místě, odkud může býti sídla bursy snadno dosaženo. Kdož byli takto do bursovní rady jmenováni, stávají se členy bursy, pokud již jimi nebyli, a mají veškerá s tím spojená práva a povinnosti.

(4) Jmenování děje se na funkční období bursovní rady, nebo na zbytek tohoto období, uprázdnil-li se některé místo v bursovní radě, které se obsazuje jmenováním. Důsledky opatření, zmíněných v § 9, postihují též jmenované členy bursovní rady.

(5) Ministr zemědělství v dohodě se zúčastněnými ministry může odvolati člena do rady bursovní jmenovaného, kterému po delší dobu nebylo možno konati povinnosti s úřadem tímto spojené, nebo který trvale je zanedbává, nebo jinak hrubě porušuje.

(6) Pokud se týče ostatních členů bursovní rady, volených návštěvníky bursy k volbě oprávněnými, obsahují statut opatření, aby důležité skupiny zúčastněných zájemníků byly v bursovní radě přiměřeně zastoupeny.

(7) Ministerstvo zemědělství v dohodě se zúčastněnými ministerstvy učiní opatření o prozatímní správě bursy pro dobu, než bude

možno provésti prvou volbu. Volba tato musí býti provedena nejpozději do roka ode dne, kdy tento zákon nabude účinnosti.

§ 5.

Bursovní radě přísluší vydávati v mezích zákona pravidla pro úpravu styku bursovního, zejména pravidla pro uzavírání a vyřizování bursovních obchodů (obchodní zvyklosti, usance), ustanovovati čas bursovní, spravovati hospodářské věci bursy a vykonávati vůbec vše, co jí podle tohoto zákona a dle statutu je k dosažení účelu bursy svěřeno. Bursovní rada jest zodpovědná za řádné provádění statutu a zejména za zachování pokoje a pořádku na burse po čas bursovní a má právo učiniti v budově bursy potřebná policejní opatření.

§ 6.

(1) Porušil-li by některý z návštěvníků bursy některé ustanovení, pro zachování pořádku na burse vydané, bude potrestán, nehledě k trestu podle obecných zákonů trestních, pokutou až do 5000 Kč, jakož i vyloučením z bursy na určitou dobu. Vyloučení z bursy může nastati též pro rozšiřování nepravdivých pověstí.

(2) Tyto tresty ukládá bursovní rada. Z peněžitých pokut až do 500 Kč nebo z trestu vyloučení z bursy až do 3 měsíců nelze se odvolati.

(3) Z uložení těžších trestů lze se do 14 dnů odvolati k ministerstvu zemědělství nebo k úřadu, jenž bude k tomu určen nařízením.

(4) Bylo-li nalezeno, že má býti někdo vyloučen z návštěvy bursy, nemá odvolání odkládacího účinku.

(5) Shledá-li odvolací úřad, že je uložení trestu odůvodněno, nemůže snížit peněžitou pokutu pod 500 Kč a vyloučení z bursy na dobu kratší 3 měsíců.

(6) Peněžitě pokuty lze k žádosti bursovní rady vymáhati politickou exekucí.

(7) Povolení k exekuci vydá na Slovensku a v Podkarpatské Rusi župan města a župy Bratislava k žádosti bursovní rady.

(8) O způsobu provedení platí předpisy o vymáhání veřejných daní (nař. 50.000/1913 P. M.).

(9) Statutem bude určeno, k jakému účelu má býti uložených pokut použito.

§ 7.

(1) Schválení obchodních zvyklostí (usan-
cí, § 5), jakož i jejich změn přísluší mini-
sterstvu zemědělství v dohodě se zúčastněný-
mi ministerstvy.

(2) Bursovní rada je povinna vyžádati si
předem o nich dobré zdání zemědělské rady
a obchodních a živnostenských komor na Slo-
vensku. Podrobnosti upraví statut.

(3) V naléhavých případech může bur-
sovní rada se souhlasem bursovního komisaře
uvést příslušná ustanovení prozatímně
v platnost. Kdyby bylo dodatečné schválení
odepráno, platnost jich ihned zaniká.

(4) Ministerstvo zemědělství může v do-
hodě se zúčastněnými ministerstvy, poskyt-
nuvši bursovní radě příležitost k vyjádření,
odvolati dané schválení, kdyby se obchodní
zvyklosti ukázaly neúčelnými nebo škodli-
vými.

(5) Zemědělská rada a obchodní komory
mohou navrhnouti, aby bylo schválení od-
voláno.

§ 8.

(1) Bursa je přímo podřízena ministerstvu
zemědělství.

(2) Vládní dozor vykonává bursovní ko-
misař, jmenovaný ministrem zemědělství
v dohodě s ministry obchodu a financí. Úko-
lem jeho je přihlížeti, zda a jak se ustanovení
bursovní zachovávají, vytknouti zjištěné zá-
vady, zakročiti o odstranění jich v případě
potřeby prostřednictvím župana města a župy
bratislavské, zejména býti přítomen při každé
poradě bursovní rady a staviti každé usne-
sení, jež podle jeho soudu jest v rozporu se
zákonem nebo se statutem, na tak dlouho, než
dojde rozhodnutí příslušného úřadu.

§ 9.

Kdyby se bursovní rada dopustila porušení
zákona nebo statutu, anebo trvale zanedbávala
své povinnosti, může ji ministerstvo země-
dělství v dohodě se zúčastněnými ministerstvy
zbaviti funkce nebo ji rozpustiti a učiniti opa-
tření pro zatímní správu bursy. Podle okol-
ností může býti nařízeno po slyšení zemědělské
rady pro Slovensko a obchodních a živnosten-
ských komor na Slovensku dočasné nebo trvalé
uzavření bursy.

§ 10.

K návštěvě bursy smějí býti připuštěni,
pokud není závadou některá z překážek v § 11
uvedených, toliko:

1. kdož z povolání zabývají se výrobou, od-
bytem nebo zpracováním předmětů na burse
k obchodu připuštěných, jakož i obchody po-
jišťovacími, dopravními, půjčkovými, zasi-
latelskými a skladními, předmětů těchto se tý-
kajícími, a půjčováním pytlů;

2. obchodní společnosti, družstva a jiná
sdružení a právnické osoby vůbec, provozující
skutečně některé obchodní odvětví pod č. 1.
dotčené;

3. zástupci veřejných správních sborů a
fondů, pod veřejnou správou postavených.

§ 11.

Z návštěvy bursy jsou však v každém pří-
padě vyloučeni:

1. kdož nemají práva svým majetkem volně
nakládati;

2. úpadci, pokud trvá konkursní řízení;
pakli že byli odsouzeni k trestu pro zaviněný
úpadek, ještě tři léta po skončení trestu;

3. kdož nedostáli závazkům, jež jim z něja-
kého bursovního obchodu vzešly, a to po tak
dlouho, pokud jim nedostáli;

4. kdož pro přestoupení bursovních ustano-
vení nebo pro rozšiřování nepravdivých po-
věstí byli vyloučeni z návštěvy bursy, a to po
dobu trvání tohoto zákazu;

5. kdož pravoplatným rozsudkem soudu
trestního odsouzeni byli pro takový zločin, pře-
čin nebo přestupek, pro který dle platných
ustanovení nastává ztráta volebního práva do
obcí;

6. kdož pro podlouhý obchod nebo pro těžký
přestupek důchodkový nesmějí obchod nebo
živnost dále provozovati, nebo v ně se uvá-
zati, a kdož byli pro přestoupení zákona ze dne
17. října 1919, čís. 568 Sb. z. a n., potrestáni
podle § 19, odst. 1., uvedeného zákona, a to
po tak dlouho, pokud trvají následky trestu.

§ 12.

(1) Obchody bursovní zprostředkují dohodeci
(sensálové).

(2) Statutem může býti stanoveno, že
k zprostředkování obchodů na burse mohou
býti bursovní radou buď všeobecně nebo
v určitých případech připuštěni jen dohodci
od ní jmenovaní (bursovní dohodci). Pří-
slušný řád, jež jest o tom vydati, schvaluje
ministerstvo zemědělství v dohodě se zúčast-
něnými ministerstvy.

§ 13.

(1) Bursovní rada jest povinna každý bursovní den po skončené burse za dohledu bursovního komisaře na základě obchodů na burse uzavřených a podle zpráv dohodců tím pověřených určit kurs (cenu) zboží, jež bylo předmětem obchodů.

(2) Řád o stanovení kursů musí býti schválen ministerstvem zemědělství v dohodě se zúčastněnými ministerstvy.

(3) Úřední list kursovní budiž bursovní radou neodkladně uveřejněn.

§ 14.

(1) Při burse budiž zřízen rozhodčí soud. Statutem budiž ustanoveno, jaké jest složení rozhodčího soudu a jak se rozhodci ustanovují, jaký jest rozsah působnosti rozhodčího soudu a jak provádí se řízení před ním.

(2) Ve statutu bursovním může býti dále ustanoveno, že spory z bursovních obchodů musí býti rozhodovány rozhodčím soudem bursovním, neujednaly-li strany písemně nic jiného, jakož i, zda a za jakých podmínek rozhodčí soud bursovní jest příslušným rozhodovati i spory vzniklé z obchodů uzavřených mimo bursu.

(3) Jednání rozhodčího soudu, kromě porady, jest veřejné, veřejnost vyloučena býti může jen za podmínek ustanovených v §§ 207 a 208 zák. čl. I z r. 1911; řídí je předseda rozhodčího soudu, jemuž k udržení pořádku přísluší práva uvedená v §§ 209 a násl. téhož zákona. Jednání rozhodčího soudu zúčastní se s hlasem poradním tajemník, který jest způsobilý k úřadu soudcovskému a jehož jmenování bylo potvrzeno ministerstvem zemědělství v dohodě s ministerstvem spravedlnosti.

(4) Strany mohou se před rozhodčím soudem dáti zastupovati advokáty, jinými členy bursy nebo svými zřízenci, pokud jsou podle civ. řádu soudního způsobilí k zastupování před soudem.

(5) Rozhodčí soud může vyslychati svědky, znalce a strany bez přísahy; jinak budiž za výslech požádán okresní soud, v jehož obvodu jest důkaz provést.

(6) Nálezy rozhodčího soudu a smíry před ním uzavřené, tyto jsou-li podepsány od obou stran, jsou vykonatelný soudní exekucí. Odporovati nálezům rozhodčího soudu bursovního lze jen žalobou za podmínek § 784 zák. čl. I z r. 1911 ustanovených.

(7) Dozor nad činností rozhodčího soudu bursovního náleží ministru spravedlnosti,

který se může přesvědčiti o řádném postupu prací rozhodčího soudu kdykoliv vyslaným zmocněncem a nahlížením do spisů; rozhodčí soud jest povinen každoročně předkládati mu výkazy o své činnosti.

§ 15.

Za bursovní obchody sluší pokládati všechny smlouvy, které se činí ve veřejné místnosti bursovní v ustanovených hodinách bursovních o takových předmětech obchodu, s kterými na této burse obchod provozovati jest dovoleno a které se zde smějí úředně znamenati.

§ 16.

Bursovní obchody jest posuzovati jako obchody ve smyslu § 258 uherského obchod. zákona dle zákonného čl. XXXVII z roku 1875.

§ 17.

(1) Bursovní rada ustanoví (§ 5), jaká opatření nutno učiniti, jestliže při vyřizování bursovních obchodů má býti pro nesplnění závazku nebo pro prokázanou insolvenční smluvní strany provedena prostřednictvím k tomu ustanovených dohodců koupě nebo prodej podle § 306 a §§ 351 až 355 uherského obchod. zákona podle zákonného čl. XXXVII z roku 1875.

(2) Bursovní rada může zejména naříditi, že každá taková koupě nebo prodej má se státi na burse.

§ 18.

(1) Termínové obchody obilím a mlýnskými výrobky na burse nebo mimo bursu na území Slovenska a Podkarpatské Rusi se zapovídají.

(2) Bursovní rada jest povinna ve své působnosti učiniti včas opatření proti uzavírání, převodu a vyřizování termínových obchodů obilím a mlýnskými výrobky na burse a nesmí zejména sama stanoviti obchodní podmínky pro bursovní termínové obchody uvedeným zbožím ani vydávati ustanovení o jich vyřizování, jež by zejména měla za účel, aby jednotlivým obchodům vzhledem k podstatným známkám dán byl co možná stejný obsah a usnadněn byl převod takových obchodů, jakož i aby súčtováním a vyrovnáním rozdílů bylo vyřizování jich ve značném rozsahu umožněno.

(3) Nesmějí býti tudíž vydávána ustanovení, kterými se předem a všeobecně pro obchodní závěrku stanoví jednotný obilní typ, jehož se má užívati, nebo nejmenší závěrková jednotka, nebo určité místo jako místo plnění,

nebo kterým se stanoví pro vyřizování obchodů určité lhůty nebo se činí opatření likvidační.

(4) Kursy obchodů v odst. 1. zapovězených nesmějí býti úředně zaznamenávány, kursovým lístkem neb mechanicky provedeným rozmnožením rozšiřovány, nebo jakkoliv uveřejňovány.

§ 19.

(1) Obchody v § 18 zapovězené jsou právně neúčinné, rovněž udílení a přejímání příkazů ve příčině těchto obchodů, jakož i sdružování se k jich uzavírání nebo zprostředkování.

(2) Právní neúčinnost týče se též zřízených jistot a vydaných uznání dluhu. Co bylo dáno před vyřízením nebo při nebo po vyřízení právně neúčinného obchodu, může býti požadováno zpět, pokud nárok na vrácení je uplatněn do tří let, čítaje ode dne uzavření obchodu.

§ 20.

(1) Kdo po živnostensku uzavírá nebo zprostředkuje některý obchod v § 18 zapovězený, nebo jiného k takovému obchodu svede, bude potrestán pro přečin vězením od tří dnů do tří měsíců, s čímž může býti spojena peněžitá pokuta od 500 Kč do 20.000 Kč.

(2) Kdo po živnostensku svede někoho jiného, vykořistiv jeho nezkušenost nebo lehkomyslnost k obchodu v § 18 zapovězenému, bude potrestán pro přečin vězením od jednoho měsíce do jednoho roku, s čímž může býti spojena peněžitá pokuta od 5000 Kč do 50.000 Kč.

(3) Kdo úmyslně působí na bursovní cenu uzavřením obchodu na oko, nebo klamáním o některé okolnosti, která jest podstatná pro utváření ceny obilí a mlýnských výrobků, bude potrestán pro přečin vězením do jednoho roku, s čímž může býti spojena peněžitá pokuta až do 50.000 Kč.

(4) Kdo za oznámení v tisku, kterým má býti působeno na bursovní cenu, dá, nebo slíbí, nebo dáti neb slíbíti si dá výhodu, která je v patrném nepoměru k úkonu, nebo kdo za opominutí pravdivého oznámení o okolnosti pro utváření bursovní ceny podstatné dá si výhodu dáti nebo slíbíti, bude potrestán pro přečin vězením od tří dnů do jednoho roku, s čímž může býti spojena peněžitá pokuta až do 20.000 Kč.

(5) Kdo úmyslně jedná proti záповědi, stanovené v posledním odstavci § 18, bude po-

trestán pro přečin vězením od tří dnů do tří měsíců, s čímž může býti spojena peněžitá pokuta až do 5000 Kč.

(6) Tresty vězení v předchozích odstavcích uvedené nelze přeměnit podle § 92 zák. čl. V z r. 1878 v trest peněžitý.

(7) Pokus přečinů jest trestný.

(8) Byl-li kdo odsouzen dle ustanovení tohoto paragrafu, je vyloučen na 6 měsíců z návštěvy bursy. Doba vyloučení může bursovní radou býti prodloužena až na 3 léta.

§ 21.

Provedením zákona tohoto, jenž nabude účinnosti 8 dní po vyhlášení, pověřují se ministři zemědělství, obchodu, financí a spravedlnosti.

T. G. Masaryk v. r.

Dr. Beneš v. r.

A. Novák v. r.

Staněk v. r.

L. Novák v. r.

Dr. Dolanský v. r.

70.

Vyhláška ministra financí ze dne 7. března 1922

o době, kdy přestanou platiti drobné mince
20haléřové měny rakousko-uherské.

Podle posledního odstavce § 2 vládního nařízení ze dne 16. února 1922, čís. 49 Sb. z. a n., které vyhlášeno bylo 18. února 1922, oznamuje se:

Staré 20haléřové mince korunové měny rakousko-uherské, ať niklové, či železné, povinen jest každý přijímati při platech jak v soukromém styku, tak u veřejných pokladen a úřadů jako zákonné platidlo v ceně 10 haléřů nejpozději ještě 20. března 1922.

Od 21. března do 31. března 1922 budou tyto mince již jen směňovány u poštovních úřadů.

Dnem 1. dubna 1922 pozbývají tyto staré 20haléře rakousko-uherské v tuzemsku vůbec platnosti.

A. Novák v. r.